

vis, vil en Kurs af 96 til $3\frac{1}{2}$ pCt. svare til $82\frac{2}{7}$ til 3 pCt. For saa vidt maa man sige, at Kursen $86\frac{1}{2}$ for 3 pCt. er gunstigere end 96 for $3\frac{1}{2}$ pCt. under den Forudsætning, at der aldrig vil blive Tale om Tilbagebetaling, og at der ingen Sinde bliver en Lejlighed, hvor Staten kan komme til at konvertere. Under disse to Forudsætninger vilde det have været fordelagtigere med et 3 pCt. Laan til $86\frac{1}{2}$. Men da vi antagelig maa gaa ud fra, at der en Gang i kommende Tider atter vil blive gunstigere Pengeforhold, saaledes at vi kunne ombytte Laanet med et billigere, vil det være uheldigt at afskære sig derfra, hvilket man vil gøre, ved at gaa til et 3 pCt. Laan. Naar man regner ud med Rente og Renters Rente, viser det sig, at den Kursdifference af $9\frac{1}{2}$, som der er mellem 3 og $3\frac{1}{2}$ pCt., vil strække til i et Tidsrum af omtrent 30 Aar til at dække Rente-differencen af $\frac{1}{2}$ pCt., og det er lidet sandsynligt, at der ikke i den Aarrække vil blive Lejlighed til at laane gunstigere. — En anden Ting, der kunde spørges om, er, hvorvidt det er heldigt, at Laanet ikke er amortisabelt. Man kunde mene, at det var bedre at optage et amortisabelt Laan. Nu er jeg i høj Grad en Ven af, at Statsgælden amortiseres, og jeg tror, at det som et moralsk Pres paa de bevilgende Myndigheder maaske kan have sin Nytte, at der er en pligtmaessig Tvang til aarlig at gøre visse Afdrag paa Statsgælden. Men paa den anden Side, naar man staar i en Periode, hvor man Gang efter Gang har maattet optage ny Laan, og det ingenlunde er udelukket, at der i en ikke alt for fjærnt liggende Fremtid kan blive Nødvendighed for at ty til ny Laan i Anledning af ny store offentlige Arbejder, vil Amortisationspligten paalægge Staten en Byrde, der vil kunne medføre ikke ringe Tab, thi det vil da faktisk let blive Tilfældet, at man maa laane ny Penge for at faa tilbagebetalt ældre Gæld. Dertil kommer, at de Afdrag, der allerede nu efter de bestaaende Forpligtelser paahviler Staten, ere ikke helt ringe. Laanet af 1897 amortiseres med $1\frac{1}{2}$ Million, og Laanet af 1900 med 200,000 Kr. aarlig; det er tilsammen 1,700,000 Kr. Desuden paahviler der Staten en mindre Amortisationsforpligtelse vedrørende Kommunelaanene af 1895, ligesom der har fundet en Tilbagebetaling Sted i ikke ringe Omfang af indskudte Kautionssummer og lignende. Alt i alt udgjorde saaledes Afdragene paa Statsgælden omtrent 2 Mill. Kr. i sidste Finansaar. Under disse Forhold har jeg

fundet det bedre at foreslaa at optage et ikke-amortisabelt Laan, og det saa meget mere, som den Forskel, der gøres i Kursen, er ganske overordentlig ringe. Fra det Konsortium, der vil overtage det foreliggende Laan, har der ikke foreligget Tilbud om amortisabelt Laan, derimod har der foreligget fra et andet Bankkonsortium Tilbud om saavel amortisabelt som ikke-amortisabelt Laan, og hele Forskellen i Prisen var $\frac{1}{10}$ pCt. Under disse Omstændigheder har jeg saa meget mere fundet det rigtigt at holde mig til det Tilbud, her foreligger, og som i øvrigt i alle Hensender var det gunstigste.

Med disse Bemærkninger tillader jeg mig at anbefale Lovforslaget til det høje Tings velvillige Behandling. Som jeg ogsaa i det andet Ting har fremhævet, vilde det være mig særdeles kært, om Behandlingen kunde fremskyndes, thi Bankkonsortiet er kun bundet inden for en vis Tid og under visse Betingelser, og vil i øvrigt, som naturligt er, sætte stor Pris paa, at Lovgivningsmagtens endelige Accept kommer til at foreligge hurtigst muligt, saaledes at dets Dispositioner i Anledning af Laanet ikke behøve at udskydes længere end nødvendigt.

Borup: Naar man skal tage Stilling til denne Sag, er der naturligvis forskellige Spørgsmaal, man maa søge saa godt som muligt at klare sig. Det er, som den ærede Minister sagde, meget ubehageligt at være nødt til at optage Laan, men det kan ikke nytte — er Nødvendigheden der, maa man gøre det. Det Spørgsmaal, man først maa klare sig, er da: Er det nødvendigt for Staten nu at ty til Laan? Det tror jeg, man kommer let over; jeg tvivler paa, at nogen vil tage Mod til sig og sige, at vi kunne lade være med at laane for Øjeblikket. Derimod kan Sagen stille sig noget vanskeligere, naar man vil spørge, hvor stort et Laan man skal tage. Der har den ærede Minister sagt, at det er ikke saa rart at komme til Pengemarkedet alt for hyppigt og med smaa Laan. Han har sikkert nogen Ret deri, men man er ogsaa stundom noget tilbøjelig til at overdrive denne Betragtning. Der er vel, det kan ikke nægtes, en vis Tendens hos Bankerne til, naar de skulle give saadanne Laan, at søge at faa dem saa store som muligt. Noget er der altsaa deri — det ligger i Grunden i Sagens Natur, og man kan desuden sige sig selv, at det ogsaa for Administrationen er uheldigt at faa alle de mange smaa Laan. Derfor forekommer de